

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 43-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatalai:

Piac-u. 12. (Bejárat a Nagytemplomtól felől.)
Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban:

Horovitz Zsigmond papírüzletében
Piac-utca 12. — Telefon: 330.

Pokoli terv.

Héderváry politikai táborának néhány beavatott embere hét lakat alatt őrzi azt a titkot, hogy mi a célja Hédervárynak a parlamentben való amerikai-kázással, az ülések folytonos elnapolásával, a sürgős feladatok szántsándékos elodázásával. De akármiyen összeesküdt diszkreációval és pártfogadalommal őrzi is ezt a titkot, sikerült Héderváryt gyanus politikai magatartásának fátolyát föllebbenteni és megtudni, hogy miben fő a feje a miniszterelnöknek. Egy beavatott politikus, akinek lelkiismerete nem tud belenyugodni abba a vakmerő politikai manőverbe, amelylyel Héderváry a parlament munkásságára, tekintélyére és alkotmányára tör, a következőkben mondta el a miniszterelnök terveit.

— Aligha akad ember Magyarországon, aki elhiszi, hogy a parlament kapui azért vannak hetek óta zárva,

és azért lesznek még újabb és újabb elnapolások ideje alatt zárva, mert a delegációk üléseznek, vagy mert Héderváry nem tud munkát adni a parlamentnek. Aki elhiszi, hogy ez a helyzet természetes és hogy nem rejtőzik mögötte valami politikai fufang, az nem ismeri Héderváryt.

— Héderváry nagyon is megkötött határidejű tevékenységre vállalkozott Bécsben. És amikor itthon azt hiszik, hogy Héderváry semmit sem csinál, neki ezalatt is fő valami a fazekában. Valami, ami nem lesz a nemzetnek kedves csemege. Héderváry, amikor miniszterelnök lett — mondotta tovább a megszólalt lelkiismeretű politikus — nemcsak arra vállalkozott, hogy a magyar nemzeti törekvések teljes félretetésével lebonyolítja és teljesíti Bécs összes régi követeléseit. Ez csak az egyik pontja volt annak a programnak, amelyre Bécsben felesküdt.

A második pont, amelyre szintén föl kellett esküdni, ez volt:

„A házszabályok olyatén megváltoztatása, amely az obstrukciót egyszerűsmindenkorra lehetetlenné teszi“.

De ez még nem minden. Van ennek a pontnak még egy függeléke is. Az, hogy ezt a parlamenti manővert a hadügyi követelések és egyéb bécsi vágyak biztos megvalósulása érdekében minél előbb, a költségvetés letárgyalása előtt el kell intézni. És Héderváry erre is parolázott. De ahhoz, hogy ilyen obstrukciós hadjáratot megvívasson, első sorban — obstrukció kell. Hédervárynak tehát most nyilvánvaló törekvése, hogy politikai amerikai-kázásával az ellenzéki hajlandóságu politikusok elégedetlenségét szítsa, izgassa és szinte maga szolgáltatassa az alkalmat egy obstrukció megkezdésére a fontos államügyek elintézésének halogatásával. A folytonos elnapolás, a legsürgösebb feladatok mel-

Gyermekjáték, diszmiáru nagyválasztékban Gósinál (Piac-u. 32.)

A clown.

Írta: M. Schnitzler.

A kisváros vásártérén tölte föl sátorfáját „Simson világhírű cirkusza“. Az előadás megkezdése előtt a három férliből, egy hölgyből, két vén paripából és egy szárnéből álló társaság végig vonult a város főutcáján s a fantasztikus, lenge öközetek, a világ minden tája felé csókokat hintő fiatal leány szépsége s a szárnén űző clown megtették a hatást: a cirkusz teljesen megtelt.

Simson mester, az igazgató ur önelégülten firtette a tözs kancsókat a pénztárnál, bent a nyeregben pedig a megnyitást jelző csörgőhangot várják, Péter, a clown, Randolph, a költőáncos és a szép Mirabella, a műlovarnő.

Randolf és Mirabella a várakozást nyelgással tették rövidebbé, Péter pedig számara mellett állt mezdulatlannul. Néha-néha azonban megvillant a szeme, különö-

sen olyankor, amikor a költőáncos nagyon is közel volt Mirabellához.

A harangje zése szélhuzták a függőnyt. Mirabella kiugrott a porondra, hogy megkezdje mutatványait. A clown rákiáltott számarára, mire ez Mirabella lova után bakatolt, Péter meg a számará után. A ló gyorsította futását, majd vágatásba csapott, a számár mindenben utánozta a lovat, Péter meg komoly arccal, zsebedugott kézzel, nagyokat fujva rohant utánuk. Egyszerre nekilendült s a következő pillanában ott állt számara hátán s a közönség zúgó tapsai között így távozott az arénából, hogy helyet engedjen Mirabella mutatványainak.

A műlovarnő befejezte előadását s tányérral a kezében végigment az első sor előtt, hogy az előkelő vendégek adományait összeszedje.

A bohóc is lekapta sapkáját, Mirabella nyomába szegődött s mindenkinek az orra alá dugta sapkáját. Persze, eredménytelenül. Mirabella egy lovashadnagy elé ért. A had-

nagy aranyat dobott a tányérra s halkán odaszólt a leányhoz:

— Lehete-e magával találkozni?

A leány bólintott.

— Megvárjam-e a cirkusz előtt, ha vége lesz az előadásnak?

Mirabella Randolph felé nézett s nemet intett fejével. — Még is hol?

— Az országúton, az első nyárfánál, kilenc órakor. Akkor már mindnyájan alusznak — sugta a leány s tovább ment.

A szerelmes bohóc úgy érezte, hogy hatalmas kalapáccsal üti a fejét. Minden szót hallott.

Irtózatos düh fogta el s ki kellett ezt valamivel fejezni. Tagolatlan ordítás tört ki a torkából. A közönség kacagott. Levette magát a földre, vonaglott a kintől.

A publikum krajcárokkal hajigálta. Vad gondolatok jártak a fejében s örült féltékenységgel fogta el.

Mirabella újra lóra kapott s a földön fekvő bohóc felé közeledett.

Brüll Zsigmond

Csapó-u.
19. sz.

Kész női ruha, Blous, Pongyola és Női szövet kézműáru üzletében évi lakással bíró egyének **előnyös feltételek mellett hitelt kapnak.** 3 méter férfiszövet egy öltönyre 5 frt. Ezen üzlet folyó hó 9-én nyílik meg.

Legszolidabb alapon álló elsőrendű új órás, ékszerüzlet és műhely

Sándor Ármin

DEBRECZEN, PIAC-UTCA 41. szám alatt.

(Dréher sörcsarnok mellett.)

Prima briliántok

Precziz órák

Gazdag ezüst raktár

Eddgi nem létezett olcsó árak!

lőzése, mind csak azért és mind csak addig történik, amíg a parlament békéje obstrukcióra fordul és amíg Hédervárynak alkalmá lesz olyasféle támadást intézni a parlament szóásszabadsága ellen, amilyent Tisza tart amaz áldatlan nevezetességű ülésen (1904 november 18-án) a képviselőház alkotmánya ellen intézni.

— Ezuttal pezsgő és zsebkendő nélkül akarják megcsontítani a házszabályt és nem gondolnak olyan vakmerő és agresszív manőverre, mint amilyenre annak idején Tisza gondolt. De Héderváry terve annál veszedelmesebb, mert a klotürt előre kiszámított és gonoszul megfontolt hadjárattal akarják a parlamentre ráolmozni.

— Héderváry titokzatos tétlensége tehát most abban a munkában telik el, hogy provokálja az obstrukciót és akkor egész mameluk-tábora segítségével fog a bécsi parancsnak eleget tenni.

Megdöböntő ez a leleplezés, amely egy igen jól értesült politikai lelkiismeretes vallomása. Nem azért megdöböntő, mintha meg kellene ijednünk attól a sötét tervtől, aminek végrehajtására Héderváry vállalkozott. De megdöbbenhetünk attól, hogy Héderváry merészkedett ilyen politikai merenyletre vállalkozni. Aki ennyire Bécs lelkéből lelkedzett politikai, attól minden rosszat várhatunk. Az ő kezében a hatalom csóva, melytől könnyen lángba borulhat a parlament és az ország. Az ő kezében a törvény-bilincs, mely könnyen ráforradhat a nemzet szabadságára. Az ő kezében a többség-fegyver, amellyel képes az ország alkotmányát keresztüldöfni. De van ellenzék, amely Héderváry kezéből, sokkal előbb mint-

sem hozzákezdhetne gyalázatos ortámadásaihoz, — kiragadja a hatalmat, amellyel már eddig is annyit ártott az országnak és oly sokat használt Bécsnek.

A iusplaceti följutása.

Bánffy Dezső báró terve.

A legutóbbi időben Róma és egynehány, a pápai veszélyes törekvéseknek mindig engedelmessé magyat katolikus püspök olyan tulnerész módon nyult bele a magyar állam érdekeibe és jogaiba s eljárásuk nyomán olyan idokolt és heves országos felzudulás támadt, hogy még a fontolgatóbb és mérsékeltbb magyar közvélemény is követelni kezdte a pápai rendeletek és encyklikák hatalmának Magyarországon való korlátozását.

A Ne temere, a Borromens encyklika, majd pedig az egyháziak fegyelmezéséről kiadott pápai intézkedések valamennyien azt bizonyították be, hogy Rómának, ahányszor csak eszébe jut, módjában van feldulni Magyarországot felekezeti békességét, módjában van a magyar törvények ellen is izgatni, vonatkozzanak ezek a törvények akár a polgári házasságra, akár pedig a magyar állampolgárok politikai jogaira és kötelességeire. Nem kell hozzá más egyéb, csak az, hogy a rendelet kibocsájtassék. Idehaza azután mindig fog akadni egy-két Párty, akik botrányokat provokálnak azáltal, hogy a pápai rendelkezésnek — meglevő és ebben az országban egyedül irányadó — törvényeinkkel szemben is érvényt szerezzenek legalább azok előtt, akik, mint az egyház által tulajdonságos lelki és szellemi szolgátságban tartott egyháztalagok és állampolgárok a legjobb esetben is dilemma elé kerülnek, ha az egyház nekik olyasmit parancsol, amit mint törvényisztelet, emberségesen gondolkozó polgárok, hazájukat szerető hazaiak, vissza kellene hogy utasítsák.

Az államnak, — mint souverénnek — semmiesetre sem lehet eltérnie azt, hogy

egy másik, benne és nagyrészt általa élő hatalom törvényei, tagjai ellen izgasson. De másfelől tartozik is nemcsak törvényeinek, hanem e törvények alatt élő minden polgárának azzal, hogy védelmezze őket akár egy politikai, akár egy a lelkieken uralkodó hatalmasság ellen. Az állam souverénitása, tekintélye, a törvények közeles tisztelete és azoknak az állampolgároknak érdeke, akik ellen az egyház a legmerészebb legmesszebbmenő támadásokat intézi és intézti, parancsolja, hogy az állam legyen a legfőbb ur s hogy nélküle semmiféle nem tőle jövő intézkedésnek büntetlenül érvényt szerezni ne lehessen.

Ezek a mindenki által könnyen belátható indokok, amelyek köz és magánérdekekben lelik magyarázatukat, szülték meg annak idején szükségképpen, amikor az állam kezdte függetleníteni magát az egyháztól, a jus placeti, amely épen arra törekszik, hogy semmiféle pápai intézkedés vagy rendelkezés ne lehessen érvényes, kihirdethető és fogantatható mindaddig, amíg az államhatalom érdekeiből az engedélyt meg nem adja. Hogy ez a jog az állami souverénitás és a királyi jogából önként következik s királyaink által alkalmaztatott is, ahányszor csak Róma jogtalan beavatkozásával zavart akart csinálni, az köztudomású és igen könnyen megérthető.

Az utóbbi időben azonban, amikor Róma merenyletei aktuálissá tették megint a jus placeti kérdését, a klerikalizmus, amely az egyház mindennekfelett való hatalmának korlátozását látja a tetsvényjogban, kétségbevonta a jus placeti érvényét és tagadta azt is, hogy ma ilyen királyi jog egyáltalában lenne érvényben.

A közvéleménynek ez ellen a megtevesztés ellen kíván tiltakozni a hazai protestantizmus, egyben pedig az állam kétségbevonhatatlan souverénitásának akar teteles törvényben érvényt szerezni, amikor a jus placeti törvénybeiktatását kéri. Ennek az állampolgárok és az állam érdekében egyaránt jogos és helyénvaló kívánságnak protestáns részről nem kisebb ember adott hivatalos kifejezést, mint a magyarországi reformátusok legfőbb embere: báró Bánffy Dezső.

Ez felpattant a földről, nekiugrott s a következő pillanatban Mirabella háta mögött ült a lovon s a fűbebe sugta:

— Anna-Marie, azt nem fogod megtenni, nem, nem!

— Fickó! — mormolta a leány. — Te őrlőngő állat! Azt fogom tenni, ami nekem jól esik.

— Szeme szikrázott s a lovaglóstórával a bohóc arcába ütött.

A hadnagy a megjelölt helyen várt. Lovát kantaránál fogva a város felé nézett.

Az országot mellett elhuzódó árokban a fű között Péter feküdt s ő is várt, sokkal izgatottabban, mint a hadnagy. Végre könnyű lépteiket hallott, megérkezett Mirabella.

Nem érteite meg azonban halk süttogsukat s ezért óvatosan fölemelte fejét a fűből.

— Nagyon szép állat — hallotta Mirabella hangját.

— Neked ajándékozom — válaszolta a hadnagy kedveskedve — sőt szebbet kapsz tőlem, ha szeretni fogsz.

A hadnagy át akarta ölelni, Péter örömmel látta, hogy Mirabella hátrál.

— Egy csókodért tied a ló, Mirabella!

A clown hallani kezdte a szive dobogását.

— Ki szeretném próbálni ezt az állatot — mondta a leány egy kevés hallgatás után s aztán anélkül, hogy a hadnagy választát bevért volna, fölpattant a lóra s elvágtatott. Pár perc múlva visszatért.

— Jól van, elfogadom az ajánlatát.

— A csókot!

— Megtarthatom akkor azonnal a lovat?

— Min menjek akkor haza? Majd holnap elküldöm. De a csókot azért ma is megadhatod.

— Majd holnap megadom. De azért elkisérem egy darabon.

Péter az árokban csuszva követte őket s hallotta minden szavukat. A hadnagy az óraláncát, majd gyűrűjét ajándékozta Mirabellának.

— Ez ugy-e zálog — kérdezte a leány — hogy te holnap újra eljössz!

— Már tegezl! — dühöngött Péter.

— Hogy hívnak?

— Caesar.

Mirabella hangosan felnevetett.

— Akár csak egy lóé, olyan a neved.

De már késő van, vissza kell mennem. Adieu!

A hadnagy megakartá fogni a kezét.

Anna-Marie — ez volt a becédő neve a truppban — azonban visszaugrott.

— Holnap, három órakor várlak a hidnál. De magaddal hozd a lovat! Hallod, te, te Caesar!

Azzal futni kezdett, de egy perc múlva visszafordult, a hadnagy nyakába vetette magát s megcsókolta vadul a száját. A férfi még fel sem ocsudott a csóktól, a leány már messze volt s rövidesen elfűnt szeme elől.

A hadnagy ellovagolt, a clown pedig

kétségbeesve, feldult lélekkel indult a város felé.

Déután három óra. Anna-Marie a hidnál várja a hadnagyot. Az eszelős clown már jóval előbb a hid alatt volt s buta arcáról vad elszántságot lehet leolvasni. A szomszéd városka felé néz, ahonnan a hadnagnak jönnie kell. Végre messze a horizontnál kis porfelhőt vett észre, mely gyorsan közeledett.

Megrázkódott. Nincs több vesztegetni való perce. Kiugrott a hid alól s halkán előre suhant. Megállt a leány háta mögött s erősen átkarolta. Mirabella megfordult és felkiáltott:

— Mit akarsz?

— Csend! Semmit sem akarok, épen semmit. Tegnap este itt voltam, mindent láttam, mindent hallottam! Anna-Marie! Az nem történnhetik meg!

A leány nevetni próbált s el akarta magától taszítani a bohócot.

Ez azonban erősen megfogta s fölemelte a magasba. A festéktől eldurvult arcából kivillogó két kegyetlen, vad szemétől megijedt a leány.

— Egy percig hagyj még élni Péter, Péterkém, egy percig!

A porfelhő közeledett.

— Nem! Nem fogod őt megcsókolni!

Fölemelte a korlát fölé s minden erejével levágta a fölcsapkodó vízbe.

Ugy érezte, hogy neki is utána kell

Magyar Bodega

Kossuth-utca 6. szám.

Prágai sonka, gyönyörű felvágottak pépen szelve, színházi cukorkák kaphatók.

Érmelléki borok!

Finom liquerök!

A lapok közölték azt a hatalmas beszédet, amelyben báró Bánffy a jus placeti törvénybe iktatásával akar gátat vetni a „reakció és a klerikalizmus fokozott mértékben való előnyomulásának”. Bánffy ebben a beszédében is igaz hazafiak és a felekezetek közti béke és nyugalom órének mutatkozott. Hivatkozott arra, hogy — s ezt történelmi példákkal is bizonyította, — a jus placeti meg van, meg volt s erre támaszkodva nem lehet és nem szabad tovább tűrni, hogy Róma beleavatkozzék a dolgainkba.

A béke, a hazafiság, a törvény és az állam szuverenitásának tisztelete mondatta el Bánffival az erdélyi ref. egyházkerület ülésén azt a beszédet, amelynek végén teljes joggal és önérettel hívhatta a klerikalizmus ellen csatasorba a szabadeivű katolikusokat.

Bánffy rántatott arra, hogy az elaludni készülő királyi tetsvényjog érvényesítése közérdek, s az ő beszéde után a magyar törvények, a magyar állampolgárok és az állam ellen vét ez, aki a jus placeti törvénybeiktatását kifogásolja, vagy ellenzi.

Mert ebben a tekintetben csak két párt képzelhető el, becsületes érdekmű magyar hazafiak és a klerikalizmus pártja. Harmadik párt nincsen s ezért a Bánffy riadója meg fogja találni minden törvényisztelet, békére igyekező magyar szívéhez és eszéhez az utat.

A népszámlálási iverk.

Uj kérdések a választói jog céljából.

A munkakormány — tudvalevően — azal a hazugsággal toltta el magától a választói jog reformja megvalósításának kötelességét, hogy az uj, az 1911. évi népszámlálással akar uj adatokat szerezni.

Az uj kérdőíveken, amelyeknek mintáit a kormány Debreczen város polgármesteréhez és Hajdúvármegye alispánjához leküldte, van-

ugrania, meg kell mentenie a szeretet lényt... egy pillanatig habozott, majd befogta a fülét, hogy ne hallja a lény jajveszékését s futott haza, a cirkuszt a.

Óthon már az előadásra készültek, mikor Péter megérkezett és leült szamara mellé. Felünt azonban, hogy Mirabella hiányzik. Az előadást már meg kellett volna kezdeni s a trupp legfontosabb személye nincs sehhol. Keresni kezdtek, nem találták.

Randolf, a költőtanácsos izgatottan jár-kált fel és alá a nyergelőben s amikor meglátta, hogy a bohóc egykedvűen ül szamara mellett, pedig mindenki Mirabelláért aggódik, hozzásietett, rugott egyet rajta.

— Hé, tökfikó, miért ülsz s miért nem keresel te is?

Péter ijeszítő vigyorgással felelt:

— Mirabellát? Haha! Mirabella uszik!

— Micsoda?

— Mirabella, haha, uszik!

A cirkuszban türelmetlenülkedett a közönség.

Simsen mester bejelentette, hogy a „csodás lovarművésznőnek, Mirabellá"-nak számát az előadás végére helyezték.

Péter, a clown lépett fel szamarával elsőnek. Groteszk mozdulatai, gépiesen végbevit ugrárdozásai megkacagtatták a nézőket.

Amikor a szamarán állva körüllovagolta az arénát, megpillantotta azt a helyet, ahol tegnap a hadnagy ült. Fejéhez kapott, hogy elkergesse kétségbeesett gondolatait.

Ujabb kacai.

nak is a választói jogra vonatkozó kérdések, amelyek azonban nem mutatják azt, hogy azok szerkesztőjének a választói jog igazi reformjának megvalósítása volna célja.

Legelőbb is az tűnik a szemünkbe, hogy csak 24 éves férfiak iránt érdeklődik a belügyminiszter. Ilyenformán bizonyos, hogy az uj választói reform korczusa a betöltött huszonnegyedik életév.

A tabella következő rubrikáiban az alábbi kérdésekre kér feleletet a miniszter:

1. Föl van e véve 1911-re valamelyik képviselőválasztói kerület választói névjegyzékébe?

2. Ha igen, melyik községben?

3. Mi címen lakik jelenleg lakásában? (Mint háztulajdonos, főbérlet, albérlet, ágyrajáró, vagy vendég családtag)

4. Milyen (mekkora terjedelmű) a lakás?

5. A lakás kizárólag emberek tartózkodására, vagy éjjeli szállásul szolgál, vagy közös az állatokéval?

6. Fizet-e állami adót és ha igen, mennyi az? (Kereseti, utadó stb. szerint részletezve, a községi pótdadó nélkül.)

Mint látnivaló, a statisztika itt a férfinepesség lakásviszonyaira fekteti a fősúlyt, nyilván abból a föltevésből indulva ki, hogy a népesség lakásviszonyai mértékadó jelei az illető népesség műveltségi nivójának.

Ha tovább nyomozunk, e néhány adat alapján a készülő törvénytervezet alapelvei után, megállapíthatjuk, hogy ez a kulturcenzus azt a célt kívánja szolgálni, hogy a nemzeti-ségek ne nyerjenek sehhol tulsulyt. Tudvalevő azonban e tétel hazugsága. Az egész dolog azonban nem is komoly s nem egyéb, mint a kérdés halasztgatása.

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 12. sz. a.

Leugrott a számárról, hogy magához térjen s a függöny mögött női hangot hallott. Megismerte. Mirabelláé volt. Mintha földbe gyökerezett volna a lába, mozdulatlanul állt s meredt szemmel nézett a függönyre.

— Ugrani! — hallatszott a közönség köréből.

Mintha menekülni szeretne, irtózatossal lendüléssel szamarán termett. A függöny megnyílt, megjelent Mirabella, kezében lovaglóstorral s megfenyegette vele a száguldó bohócot.

— Mégis megmenekült — ujjongott Péter.

Most azonban meglátta Mirabella háta mögött a gúnyosan mosolygó hadnagyot. Elöntötte agyát a vér, felállt a szamar háttára, nagy lendületet vett, felugrott a magasba, megfordult a levegőben egyszer, kétszer, háromszor és elterült a földön mozdulatlanul.

A közönség hatalmas fapsolása elnyomta a direktor kétségbeesett kiáltását. Bohócháoz szaladt, hogy fölsegítse. De Péter visszahanyatlott.

A következő pillanatban körülötte volt az egész trupp. Fölemelték. A clown, mintha bucsuzna, ránézett Mirabellára és a fogai között mormolta:

— Mirabella!

Felsőhajtott, feje hátra esett, halott volt.

A jövő évi közös budget.

Merénylet a birói függetlenség ellen.

A delegáció tegnap délután 5 órakor kezdte meg plenáris üléseit. Első sorban a hadügyi költségvetést vette tárgyalás alá s nincs kétség benne, hogy egy hét alatt a hadsereg millióin kívül a tengerészet, a külügyi és közöspénzügyi költségvetést is megszavazzák a Bécsnek mindig szolgálatkész munkapártiak.

A plenáris ülések és egyéb delegációs mulatságok között Bécsben folytatódnak a függő kérdések elintézésére vonatkozó tárgyalások is. Ezekhez tartoznak a bankkérdésben már megkötött és elitkolt megegyezésnek véglegesítésén kívül főképpen a katonai követelések, amelyet már azért is sürgetnek mert a januárban összeülő delegáció elé terjesztendő jövő évi költségvetésben már számokban is kifejezésre kell jutnia az elintézés módjának. Ezt megelőzőleg pedig az uj véderőtörvényt és a katonai büntető perrendtartást a két parlamentnek is el kell intéznie. Nagyon valószínű azonban, hogy — amint már ismétellen megirtuk — az 1911. évi közös költségvetésben csak a haditengerészet költségeit fogják jelentékenyen emelni, amikor a Dreadnoughtok költségeit fogják beállítani a budgetbe, — de a hadsereg sok száz milliós többletkövetelése csak az 1912. évi közös költségvetésben fog kifejezésre jutni, mert a parlamentek ebben az esztendőben nem fogják tudni az említett előzetes törvényjavaslatokat elintézni.

A jövő évi költségvetés.

A jövő évi közös költségvetés előkészítésére vonatkozó közös miniszteri tanácskozások már a legközelebbi időben megkezdődnek s ezzel párhuzamosan a többi katonai kérdések rendezése ügyében is fognak tanácskozások folyni. A katonai büntető perrendtartás reformja áll e tekintetben előtérben és Székely Ferenc igazságügyi miniszter eddigi viselkedése után nem is kétségtelen, hogy a magyar álláspont itt is vereséget fog szenvedni.

A birák függetlensége.

Székely Ferencnek egy olyan terve került most a nyilvánosságra, amely ismét nagyon élesen mutatja, hogyan hajtja a Kuenkormány osztrak igába ezt az országot. Nem kisebb dologról van szó, mint arról, hogy Székely sorba nyugdíjaztassa a kuriai és táblai birákat — a petició-tárgyalások miatt. A Kuria ugyanis eddig az összes beadott petíciók ügyében elrendelte a vizsgálatot, ami ugyancsak vakító világításba helyezi azt a módszert, amelyet Kuenék követtek a többség megszerzésére.

A kormány tehát egyrészt oly kuriai birákat akar kinevezni, akik ezért az előléptetésért enyhébben ítélik meg a kormánypárti erőszakosságokat, másrészt olyan táblai birákat, akik az elrendelt vizsgálatokat vezetik a kormánypártnak megfelelő módon. A birói függetlenség ellen irányított eme tá-

ÉKSZEREK, ÓRÁK, EZÜSTNEMÜEK legolcsóbban, teljes bizalommal közkedvelt ékszerész és órás üzletében, **DEBRECZEN, Piac-u. 55.** Javítások és ékszer átalakítások izlésesen és olcsón eszközölteknek

madás jellemzi a legkifejezettebben az egész Khuen-kormányt.

A banktárgyalások befejezése.

A két kormány szakelődői, Papp és Teleszky államtitkárok, valamint Wimmer osztályfőnök és lovag Thaa udvari tanácsos — mint a „Bud. Tud.” Bécsből jelenti — ma is folytatták tárgyalásaikat a bankszabadság meghosszabbítása és a készfizetések főlvétele dolgában. Az eddigi tárgyalások a két kormány előzetes megállapodása alapján simán folytak, s a két pénzügyminiszter újabb beavatkozása nem vált szükségessé. A tárgyalások előreláthatólag ma vagy holnap befejeződnek és ezután megtörténik a meg egyezésnek az Osztrák-magyar bankkal való véglegesítése.

Végeladás
van
GLÜCK EDE
cipőüzletében
a Kistemplommal szemben
a Barakban.

A városi téglagyár.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A jog- és pénzügyi bizottság mai ülésének legnagyobb részét a városi téglagyár és cserépgyár önállósításának kérdése, illetve az erre vonatkozóan alkotandó szabályrendelet fölött megindult hosszú vita töltötte be.

A szabályrendelet részletes vitájánál a bizottságnak majdnem minden tagja felszólalt s alapos megvitatás után került határozatra a dolog.

Az ügyet Tóth Emil dr. jegyző ismertette. A bizottság a szabályrendeletet általánosságban a tárgyalás alapjául elfogadta.

Az egyes felszólalások nyomán a bizottság kimondta, hogy az üzem vezetőjének címe igazgató legyen, akit a könyvelővel együtt a tanács választ, ugyancsak a tanács alkalmazza az állandó alkalmazottakat is, valamint a tanács állapítja meg ezeknek javadalmazását is.

A vállalat üzemben tartását és igazgatását intézik:

a törvényhatósági bizottsági közgyűlés, a városi tanács, a téglagyár- és cserépgyári fel-

ügyelőbizottság, az igazgató (művezető), a könyve ő.

A törvényhatósági bizottság által megállapított évi költségvetés korlátai között a vállalat kezelése és vezetése körüli intézkedési jog és kötelesség a városi tanácsot illeti.

Ebből folyólag gyakorolja a felügyelet a vállalat vagyona felett; a felügyelőbizottság által hozzá benyújtott évi költségvetési javaslatával a törvényhatósági bizottsághoz beterjeszti, megállapítja a gyártmányok eladási árát s az ezekből időnként eladható mennyiséget. Választja az igazgatót és a könyvelőt.

A felügyelő bizottság elnöke az ipari ügyeket intéző tanácsnok, tagjai egy beosztott tisztviselő, egy városi mérnök, a vállalat igazgatója és könyvelője, valamint a törvényhatósági bizottság által saját tagjai sorából hat évre választandó három tag, akik közül a könyvelő szavazattal nem bír és csak jegyzője a bizottságnak.

A felügyelőbizottság feladata a felügyelet és ellenőrzésen kívül állandóan közreműködni arra, hogy a vállalat céljának minél inkább megfeleljen.

Evégből javaslatokat terjeszt a tanács elé a vállalat helyes műszaki és kereskedelmi vezetése iránt; felügyel, hogy a gyári helyiségek és berendezések állandóan jókarban tartassanak; gondoskodik, hogy a gyári üzem lehetőleg tökéletes és olcsó legyen.

Ellenőrzi az üzleti könyvek vezetését, a levelezésnek, raktár könyvnek, raktárnak és feltártnak rendben tartását, az alkalmazottak és gyári munkások fizetésére vonatkozó pénzkézelést.

Gondoskodik, hogy a vállalat évi költségvetése és zárószámadata a városi tanácshoz benyújtassék.

Véleményt és javaslatot ad a városi tanácsnak mindazokban a kérdésekben, a melyeket a tanács e célból hozzá utal.

A felügyelőbizottság legalább havonként egyszer s rendszerint a vállalat telepén ülést tart. Az elnöknek joga van, két tag kívánára pedig köteles a bizottságot ülésre ezenkívül is bármikor összehívni.

A felügyelőbizottságnak, az igazgató és könyvelőn kívül, hét tagja az évi mérlegben kimutatott tiszta haszonból egyenlő arányban tíz százalék jutalékban részesül.

Az igazgató vezeti a gyárüzemét vagyoni felelőség mellett. Javadalmazása 2400 K. készpénz, lakás a gyártelepen, négy hold föld használata, hat öl galyfa, a vállalat tiszta jövedelméből három százalék jutalék.

A könyvelő évi javadalmazása 1600 K. készpénz, lakás a gyártelepen fűtéssel, négy hold föld használata, a vállalat tiszta jövedelméből két százalék, de legalább 400 kor. jutalék.

A munkásoknak, akiket az igazgató vesz fel, béreit is az igazgató fizeti.

Hosszabb vita indult meg ezután afelől, hogy a vállalat pénzkézelése is önálló legyen-e, vagy a pénzkézelést a házipénztárralassa el. A bizottság Schwarcz Vilmos indítványára tekintettel arra, hogy a házipénztári kezelés igen nehézkes volna, kimondta, hogy a vállalatnak önálló pénzkézelése legyen, de a fennmaradó összegek elhelyezése fölül a tanács határoz. Téglát csak készpénz fizetés mellett adnak el, vagy teljes biztosítás mellett hiteleznek.

A legtöbb felszólalásra okot adó pont

volt a tartalékok létesítéséről és a mérleg készítésének kérdése.

Különösen a fölött voltak eltérők a vélemények, hogy legyen-e értécsökkenési-alap, vagy sem.

A kérdéshez több ízben s hosszasan szólaltak föl Poroszlay Antal, Schwarcz Vilmos, Zádor Lajos, Freund Jenő dr., Acél Géza, míg végül elfogadták Tüdös János dr. indítványát, amely szerint kimondták, hogy a mérlegbe a vagyon a megfelelő leírásokkal állítandó be.

A leírások után fennmaradó összegből 3 százalékot a veszieség alapra vonnak le, az ezután fennmaradó tiszta haszonból osztják ki a jutalékokat, a fennmaradó fölösslegből pedig 65 százalékot a házipénztárba fizetnek be, 35 százalék pedig tartalékként, amely az üzem fejlesztésére szolgál, a vállalatnál megmarad.

A felszólalások során még kimondta a bizottság, hogy a városi építkezésekhez szükséges téglagyár árát s a nagyvásárlóknak adható kedvezmény nagyságát a tanács állapítja meg.

Az ülésen Vecsey Imre főjegyző elnöklése alatt Vargha Elemér dr., Medgyaszay Miklós tanácsnok, Magoss György dr. főügyész, Aczél Géza főmérnök, Roncsik Lajos főszámvevő, Debreceni Jenő világitási vállalat igazgató, Török Gábor tanácsnok erdőmester, Tüdös János dr. országgyűlési képviselő, Rickl Antal, Kernhoffer József, Schwarcz Vilmos, Poroszlay Antal, Zádor Lajos, Kardos László, Freund Jenő dr., Révi Nándor dr., Nagy Jakab, Könyves Tóth Mihály dr. tanácsnok.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerdán Monna-Vanna színmű. Csütörtökön I. Szenes legény szenes lány operette. II. Tanc és énekszámok Strelinger Annuska fellépte. Pénteken Karenin Anna dráma. Szombaton Karenin Anna dráma. Vasárnap délután Vasgyáros színmű. Este Hajduk hadnagya operette új betanulással.

* **Opera és operett est.** Csütörtökön újabb fellép a kis csodaprimadonna, aki legutóbbi fellépte alkalmából olyan osztatlan nagy sikert aratott, hogy az igazgatóság több oldalról jött felszólításnak engedve felkérte a kis művésznőt egy újabb vendéggjátékra. Ez estén színre kerül még **Szenes legény és szenes lány** operette Szilassi Etel és Horváth Kálmánnal a főszerepekben. Végül Mascagni classicus operája **Parasztbecsület** zárja be az est műsorát. Zilahinéval Santuzzában. — **Kard becselete.** Karalitzky társadalmi drámájából már erősen folynak a színpadi próbák Zilahi igazgató vezetése mellett, aki a darabot rendezi. A szerepeket ez érdekes újdonságban Gazdy A., Huzella S., Uti G., Thuri Elemér, Pataky, Borbély, Kemény, Ligeti, Deésy, Kelemen adják.

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utca 12. sz. a.

Női Chewreaux és Box gombos és füzös Czipők
4 forintért kaphatók a

Központi Cipő és Kalap Nagyáruház-ban
„Központi” címre tessék figyelni! **Piac-u. 41.**

A mások áldozata.

Öngyilkosság a váltókezességek miatt.

Becsületes ember hírében állott Bőszörményben Nyiri Márton 57 éves gazdálkodó. A tehetős gazdaember ma mégis eldobta magát az életet, mert váltókezességi kötelezettségei miatt rengeteg károk érték.

A jómódu és jólelkű embert sokan felhasználták a megszorult emberek váltóik aláírására. Nyiri Márton pedig szívesen segített rajtuk, mert megbízott mindenkinek a becsületességében.

Az utóbbi időkben mégis sok bánatot okoztak neki ezek a váltók. Kiderült, hogy az emberek nagy része nem annyira becsületes, mint ő. Egyre-másra kellett fizetnie a mások váltótartozását. A végrehajtások egymást érték a becsületes gazda portáján, míg végre a vagyona teljesen eluszott.

Bántotta ez a dolog, nagyon Nyiri Márton, de talán még fájdalmasabban érintette a családját folytonos zugolódo szemrehányása.

Ma reggel azután korán feikelt a padlason egy gerendára felakasztotta magát. Mire észre vették, már halott volt.

Levelet nem hagyott hátra, de sokat emlegette, hogy a csalások miatt meg fog válni az élettől.

Az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vessző- és hólyagbajoknál, hólyaggyulladásnál, cukorbetegségnél, vörhenesnél és akut és krónikus májbetegségeknél kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Balnya-Lipósi Salvator-forrás-üzemeltető, Budapest, Budapesti út, 6.

UJDONSÁGOK

— **A jog- és pénzügyi bizottság.** Miatán a jog- és pénzügyi bizottság tárgyalásait tegnap befejezni nem tudta, ülését ma délelőtt kilenc órakor folytatja.

— **A házi csatlakozások.** A jog és pénzügyi bizottság ma elfogadta Aczél Géza főmérnök javaslatát a csatornázási szabályrendelet 27. §-ának módosítása, vagyis a csatlakozási dombdarabok alakjának meghatározása tárgyában és javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a házi csatlakozások csöveit a főcsatornába a boltváll alatt kapcsolják be.

— **A város pénzeinek elhelyezése.** Megemlékeztünk arról, hogy a város tanácsa a törvényes biztosítás mellett el nem helyezhető házipénztári és gyámpénztári tőkék gyümölcsöző elhelyezése érdekében ajánlattételre hívta föl a debreceni pénzintézeteket, amelyek közül a következők tettek ajánlatokat: Hitelbank, Általános Forgalmi Bank, Alföldi Takarékpénztár, Debreceni Első Takarékpénztár, Ipar és Kereskedelmi Bank, Takarékszövetkezeti Bank, Magyar Általános Bank debreceni fiókja,

— **Színügyi bizottsági ülés,** Debrecen város színügyi bizottsága e hó 10-én csütörtökön délután négy órakor ülést tart a városháza tanácstermében.

A tisztviselők drágasági pótléka. Freund Jenő dr. indítványára a jog- és pénzügyi bizottság javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy az esetben, ha időközben az új szervezeti szabályrendelet jóváhagyását nem nyerje, a tisztviselők részére fizetékülönbözöt fejében drágasági pótlék címén fölveti összeget 1911. január 1-től folyósítsák.

— **József főherceg az Idén nem jön a Hortobágyra.** Tavaly ősszel a Hortobágyon pompás vadiba-vadászaton vett részt József királyi főherceg, aki annak idején megígérte, hogy az idén is felkeresi a Hortobágyt. Azonban most sajnos, nem jöhet el mert elfoglaltságai nem engedik. Főudvarmestere Szapáry József gróf erről táviratilag ma értesítette Kovács József polgármestert.

— **Az első balatoni gyermekszanatórium.** A gyermekszanatóriumi tanács gróf Zichy János vallás és közoktatásügyi miniszter elnöklété alatt tartott ülésében megállapodott abban, hogy az első balatoni gyermekszanatóriumot Balatonalmádiban építi fel a veszprémi káptalan által felajánlott telken. Az építkezést Hoepfner Guidó műépítész utján már folyamatba is tetették és nyárára már üzembe kerül az első balatoni gyermekszanatórium, amelyet nemeslelkű alapítói ezen irgalmas feladatuk szolgálatába bocsájtanak, hogy enyhítsen azon szegény, szenvedő beteg kisdetek fájdalmait, akik most ezer és ezer számra kellő ápolás hiányában elpusztulnak. Meltányolta a Pénzügyminiszter ur is a balatoni gyermekszanatórium mielőbbi létesítését azzal, hogy a balatonalmádi gyermekszanatórium céljaira tárgysorsjátékot engedélyezett. A sorsjegyek darabonként 1 koronáért árusítatnak és megrendelhetők a balatonalmádi gyermekszanatórium sorsjáték irodájában Budapest Corvin-tér 1 szám alatt.

— **A mérnökök gyűlése.** A városi mérnökök 1910. évi április 4-én Budapesten megtartott Országos Kongresszusának határozatából kifolyólag e hó 13-án, vasárnap, délelőtt 10 órakor Budapesten a Mérnök- és Építészegylet helyiségeiben értekezletet tartanak, amelynek tárgysorozata a következő: 1. Előki megnyitó. 2. Az ügyvezető elnök előterjesztése. 3. A városi mérnökök által a kormány és törvényhozás elé terjesztendő Emlékirat tárgyalása. 4. A városi mérnökök országos szövetségének megalakítására vonatkozó szabályzat tárgyalása. 5. Indítványok. Az értekezlet után délután 1 órakor a Mérnök- és Építészegylet helyiségeiben közös ebéd lesz. Egy teríték ára öt korona. A közös ebédet részt venni akarók, a teríték árának beküldése mellett, november hó 9-ikéig bezárólag írásbelileg jelentkezzenek Szalay Lajos verscei városi főmérnöknel. Felkéri a rendező bizottság a kartársakat, akik a kongresszus költségeihez mindaddig nem járultak hozzá, hogy a kivetett 5 koronát szintén beküldjék a városi mérnöki hivatalhoz. A letárgyalandó és az értekezlet által elfogadott Emlékirat az értekezlet követő napon november 14-én vagy 15-én fog a kormány tagjainak s a parlament elnökeinek és pártvezetőknek küldöttségileg átnyújtani, miért is felkéretnek az értekezleten megjelenő kartársak, hogy a küldöttségekben minél számosabban részt venni szíveskedjenek.

— **Ülés az egyháznál.** A debreceni református egyház tanügyi bizottsága tegnap délután ülést tartott, amelyen a kerület kebelében lévő gimnáziumok és leányiskolák igazgatói a tanügyi állapotokról tettek jelentéseket.

— **Teljes holdfogyatkozás.** November tizenhatodikán teljes holdfogyatkozás lesz látható nálunk. — A holdfogyatkozás kezdete 12 óra 48 perckor, közepe 1 óra 14 perckor, a teljes holdfogyatkozás vége 2 óra 51 perckor.

— **A debreceni kulturpalota.** A debreceni kulturpalota ügyében öröndetes fordulat állott be ma. A kultuszminiszter értesítette a várost, hogy a kulturpalota építésének költségeihez újabb 300 ezer koronával járul hozzá. Az építési költsön fedezetére évenként 15 ezer koronát vett fel a költségvetésbe a miniszter. Így már biztosítva van a debreceni közművelődési palota építése.

— **Esperantó.** Ifj. Marich Ágoston fővárosi szerkesztő, e hó 13-án, vasárnap délelőtt 10 órakor, a városháza dísztermében, az esperantó nyelvi előolvasást tart. Belépés díjtalan.

— **Összeesett az utcán.** A mentőket ma délelőtt a Kossuth-utcára hívták, ahol Veszprémi Gyula összeesett. A mentők első segélyben részesítették és a lakására vitték a rosszul lett embert.

— **A Szabadiskola.** Ma szerdán Nyári Béla ref. főgimn. tanár tartja meg nagy érdeklődésre számot tartó előadását a Szabadiskolában, amely az újabb természettudományi felfedezésekről és elméletekről szól. Ez az előadás kísérletek bemutatásával lesz egybekötve s az ánod, kalód és röntgen sugarakat és a tesla-féle áramokat ismerteti, tehát azokat a nagy értékű felfedezéseket, amelyek egész új alapokra helyezték a modern természettudományt. — A mai előadás kísérletek miatt a ref. főgimnázium fizikai előadó termében (Kollégium keresztépület II. emelet) pontosan 6 órai kezdettel fog megtartani. — Az előadás teljesen ingyenes. — Már itt felhívjuk a közönség figyelmét a holnapi nagy jelentőségű előadásra, amelyet dr. Tüdös Kálmán városi tisztifőorvos fog a koleráról és az ellene való védekezésről tartani. A kolera újabb szomorú terjedésével, jelentőségben csak nyert ez az előadás s a Szabadiskola csak feladatát teljesíti, amidőn ez aktuális kérdések tárgyalását is programmba veszi. Ez az előadás már a rendes helyen, a városi bérházban levő ipartestületi díszteremben fog megtartani.

— **Zenekari próba.** A 3 év óta működő filharmonikus zenekar az idei évadban ma este tartja első próbáját a Debreceni Zenei Csapó-utcai helyiségében. A próba kezdete pontban 8 órakor lesz. Előadásra kerül Mozart G moll szimfóniája. A vezetőség felkéri a zenekari tagokat, hogy hangszereikkel pontosan szíveskedjenek megjelenni és szívesen látja mindazokat, akik a zenekari játékban gyakorlattal bírnak és a zenekarban közreműködni óhajtanak.

— **Halálozás.** Szabadkáról jelentik: Szathmáry Árpádné szül. Schuster Mariska színművésznő 36 esztendősen korán Szabadkán elhunyt. Temetése tegnap volt nagy részvét mellett a szabadkai színház előcsarnokából.

— **Mi a készfizesítés?** A Royalban két művész beszélget:

— Ugyan mondja csak, maga egy okos ember, maga bizonyosan meg tudja nekem mondani, mit jelent az, hogy már hetek óta itt egyébről sem beszélnek, mint a készfizesítésről. Ha az irányzat lanyha, nem lesz készfizesítés, ha az irányzat szilárd, lesz készfizesítés. Mindig a készfizesítés! Mit jelent ez a készfizesítés?

— Hát néze, mindjárt megmagyarázom. Mennyi pénze van most magának?

— Semmi.

— Mi az, hogy semmi. Valami csak van?

— Abszolút semmi.

— Hát ez most aranyban van. Ez a készfizesítés.

Wacha Róbert modern tisztító és műfestő intézete **megnyilt.**

— **Butorok** mindenféle fa- és kárpitozott kivitelben **Killer Ede** cs. és kir. udvari szállító butorgyáros, Piac utca 68. sz. alatti nagy butortelepén legjutányosabb árban kaphatók.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképeszeti műterem.

— **Usona** világhírű gummi-sarok gyári lerakata a Linoleum-áruházban, Piac-utca 49. szám. Telefon 644.

Világjáró kisfiuk.

Megszöktek a gyermekmenhelyből.

Érdekes szökevényeket köröztet pár nap óta a nagyváradi rendőrség egész Magyarországban. A gyermekmenhelyből szökött meg két fiucska, akik most sárosan, rongyosan, egy fillér nélkül ballagják valahol az őszi esztől csatakos ország-utakat.

Rozs Ferenc és Rozs György a két fiucska neve s az egyik tizenkét éves, a másik meg tíz esztendőse.

Apjuk egy földhöz ragadt szegény ember, aki nem törődött a gyerekekkel semmit, sőt még inkább üldözte, bántalmazta őket. A gyermekvédő liga szabadította ki a fiukat a züllött ember kezeiből — pár évvel ezelőtt s a debreceni menhelyen helyezte el őket.

A két Rozs fiu azonban nem jól érezte magát a menhelyen. Egy szép napon tehát megszöktek és négy heti gyaloglás után eljutottak Gyöngyösre. Az volt a szándékuk, hogy Gyöngyösön lakó nagynénjüknél telepednek le.

El is jutottak hozzá minden baj nélkül. Azonban a kis gyöngyösi faluban az öregasszonyt is kegyelemkenyeren tartották és így a fiukat senki sem akarta elvállalni. A község előljárósága tehát visszavitte a fiukat illetőségi helyükre, Nagyváradra s ott helyezték el őket az ottani gyermekmenhelybe.

A kis Rozs fiuk zokogva, könnyek közt lépték át a küszöböt és mikor a társaikkal találkozottak, folyton ezt hangoztatták:

— Hiába is zárnak be minket. Mi már csak a nagyanyánknál akarunk lakni.

Egy-két nappal ezelőtt innen is elszöktek. Éjszaka fölkeltek és egy rácson átbujva kingrottak az ablakból. A rendőrség azonban hozzálátott a kereséshez és elsősorban a fiuk édesapjánál, a Varju-utcában végeztek kutatást. Csakhogy ez eredménytelennek bizonyult. Ezért most elrendelték a körözést. A fiuk már azóta valahol Pest környékén gyalogolhatnak a hatnapos esőben.

Legjobb és legszebb
Czipők **Dániel** czipő
árúházában
TELEFON
501
Solner Debreczen,
Piac u. 49. post. sz. 12.

TÁVIRATOK.

Tisza és Mezőssy.

Bécs, november 8. A hadügyi költségvetés tárgyalásánál Mezőssy Béla szólalt föl és kijelentette, hogy a hadügyminiszter új reformtervei olyanok, hogy egyenesen a magyar közjogba ütköznek. Azért nem is ajánlja, hogy azokat a magyar országgyűlés elé vigyék, mert nagy botrány lesz a dologból és az ellenzék leghevesebb támadása lesz azokra a válasz.

Hoffmann Hugó altábornagy: Vajjon hivatalos minőségében tudta-e meg a fölhozottakat?

Mezőssy Béla: Az mindegy, akár hivatalos minőségben, akár nem.

Tisza István gróf: Erkölcsi színvakság.

Mezőssy Béla: Ha inkorrektiséget követtem volna el, levonnám a konzekvenciát. Én csak a nemzetem javát akarom és keresem. Csakis a nemzeti elem tarthatja fenn a hadsereget, amint azt a japán-orosz háborúban is láttuk.

Tisza István gróf személyeskérdésben szólalt föl s kijelentette, hogy nem akarta Mezőssyt személyében megbántani, de nem helyesli, ha valaki hivatalos minőségében megtudott dolgokat a nyilvánosságra hoz.

Mezőssy Béla kijelenti, hogy ő nem hivatalos dolgokat mondott el. Azokat Tisza István is tudhatná, ha elolvasta volna a Zeitz, vagy Az Újság cikkei.

Bakonyi Samu nagy beszédben szól a költségvetés ellen. A hadügyminiszter — mondta — kétféle módon is akarja emelni a hadsereg létszámát. A rendes létszámot 30.000 emberrel s a két éves katonai szolgálat címén 60.000 emberrel. Pedig ezt tenni nem szabad és nem is lehet. A kivándorlás nagy arányai mellett az ilyen létszámemelés megfosztja az országot a munkáskezektől.

A költségvetést nem szavazza meg. A bizottság ezután a hadügyi költségvetést elfogadta.

Botrány a belga kamarában.

Brüsszel, november 8. Ma amikor a belga király a királynő és a család tagjai a kamara termébe léptek, hogy a király trónbeszédjét meghallgassák, óriási lármával és tombolással fogatták őket a szocialista képviselők és a választói jogot követelték.

A király kétszer is megkezdte a trónbeszédet, de félbe kellett szakítania, mert olyan nagy volt a zaj és a képviselők majdnem birokra keltek.

Vegre negyedórai szünet után folytathatta és befejezhetette a trónbeszédet, amely után ezt kiabálták feléje:

— Ön ellen nincs kifogásunk, de kormánya gaz.

A király és a királyi család sietve menekült a tereméből.

Az angol bányászsztrájk.

London, nov. 8. A dél-walesi sztrájkvidékről érkezett jelentések szerint éjfél felé a Glamorgan-bányánál 5000 sztrájkoló és a rendőrség között összeütközés keletkezett. A sztrájkolók hatalmukba kerítették a bányamű géptelepét és a villanyos üzem gépeit.

Kolera Grácban.

Grác, november 8. A pancsovai 23. tábori vadászszázalókból az itteni 6. gyalogezredhez áthelyezett Sressler Lajos közös hadseregbeli őrnagynál, aki szombaton, é hó 5-én Eszéken és Pécsen át Grácba érkezett és diarrhoéban szenvedett, a váladékok megvizsgálása után tegnap este fél 9 órakor ázsiai kolerát állapítottak meg. A beteg Grácban anyjának lákását, ahol megszállt, nem hagyta el. Aránylag jól érzi magát. A beteget anyjával és fivérével együtt, akikkel együtt lakott, a városi járványkórházba szállították.

A hosszupályii és a dévai petíció.

Budapest, november 9. A Kuria mindkét választási tanácsa ma petíciókat tárgyalt. Az első tanácsban Sebestyén Mihály elnöklésével és Lábán Lajos bíró előadásában tárgyalták a Barcsay Andor kamarás, Justh-párti képviselő dévai mandátuma ellen, míg a második tanácsban Zachár Emil elnöklésével és Somogyi Mihály bíró előadásában a dr. Beöthy László volt biharmegyei főispán, nemzeti munkapárt képviselőnek hosszupályii mandátuma ellen benyújtott petíciókat. A dévai mandátum ellen beadott petíció tárgyalása tart. A hosszupályii petíció tárgyalásának elején dr. Fekete Károly ellenpetíciót nyújtott be, amelyben ugyancsak etetéssel, itatással és vesztegetéssel vádolja meg Fisch Ernőt és pártját. Az ellenpetíció benyújtása után az ellenpetíciónak áttanulmányozása végett a kir. Kuria a tárgyalást november 29-ik napjára halasztotta el.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

Végül is Kupecz azt mondta: Jól van jól! Ne törődjék ő vele! Majd eligazítja ő a maga dolgát, — aztán ott hagyva a reggeli, fölkel az asztaltól.

Néma bánattal tekintett utána Magda asszony.

Jól érezte, hogy az ő és férje lelke között már olyan hézag szakadt, melyet az ő szelid szeretete betölteni nem képes.

Az ebből támadó fájdalmat visszafojtotta szívébe és el volt határozva, utjába vetni magát ez embernek, szeretetével, hátna fenn van tartva számára az a boldogság, hogy szeretete által férje szívét is szeretetre engeszteli!

És ha nem, ha őt veszedelmes utjában föltartóztatni nem lehet, akkor hát mire való már neki az élet!

Elhagyta tehát ő is ülését az asztal mellett és csendesesen utána indult férjének az udvarra.

Kupecz Mihály pedig kiment az ólba, megnyergelte magának háts lovát és felülve reá, azt mondta feleségének, hogy hozza ki neki a puskáját.

— Mit akar kend a puskával? — kérde az asszony reszkető szívvel.

— Kimegyek a pusztára. Szélylyel nézek a gulyában s csak éjjel térek vissza — viszonzá amaz.

— Ne menjen kend ma a pusztára. Itthon is annyi a munka! A nyomtatóknak ki kell adni a részüket. Az árendás meg el akar küldeni borért. Ne menjen kend ki a pusztára! — esedezzt a hű feleség, aggodalmas lélekkel.

— Hozd ki a puskámat, ha mondom! — felelé a férj kemény, parancsoló hangon, melynek az asszony nem birt ellene szegülni.

Bement tehát a szobába, levette a puskát a falról, de mielőtt kivitte volna, a sárkányt olajjal kente be, hogy mikor férje el akarja sütni, csütörtököt mondjon.

Folytatjuk.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ.

Egy lángész terméke.

A század legnagyobb ifjúsági írója VERNE GYULA volt. A Magyar Kereskedelmi Közlöny hirlap- és könyvkiadó-vállalata ezen világhírű irótól most 30 kötetet adott ki pompás nyolc színben előállított angol vázson diszkötésben. Egy-egy kötet 1 korona 90 fillérbe kerül 2 korona 50 fillér bolti ár helyett.

5 kötetet 12 kor. 50 fill. helyett 8 kor. 50 fill.-ért szállítunk, megtakarítás tehát 4 korona.

10 kötet vételénél 25 kor. helyett 16 kor. 50 fill.-ért számítjuk és így 8 kor. 50 fillért takarít meg.

Itt bemutatjuk a VERNE kötetek rajzát, az eredeti példányok rendkívül csinos angol vász. diszk.-ben vannak.

Alant felsoroljuk a kötetek címét, valamint a fordítók neveit:

15 köt. egyszerre megfizetve 37 kor. 50 fill. helyett 22 kor. 50 fillér, tehát 15 kor.-valósebbba kerül.

20 köt. megrendelésnél 50 K. bolti ár helyett 28 koronáért számítjuk, tehát 22 kor.-át takarít meg.

Ezer évben egyszer születik

olyan regényíró talentum, mint Verne Gyula. A tanárok százai nyilatkozata szerint Verne könyveinél nemesebb, szórakoztatóbb és tanulságosabb könyvet nem adhatunk fiaink kezébe. Vállalatunk egyszerre 30 kötetet adott ki és a fordítás munkáját a magyar irodalom legjelesebbjeivel végeztette, u. m.: Mikes Lajos dr., Cholnoky Viktor, Bányai Elemér dr., Savoly Ferenc dr. stb. Az itt rajzban bemutatott egynehány kötet csak tájékoztatást nyújt a kivitelre nézve. Minden egyes kötet gyönyörű angol vász. diszkötésbe, igazán pompás 8 színű bekötési táblába van kötve. Egy-egy kötet 12 cm. széles és 19 cm. magas. A kötetek címét alant soroljuk fel. Minden egyes kötet 10 egész oldalas pompás rajzot foglal magában. A rajzok nemcsak a szöveghez pontosan alkalmazva készültek, hanem ami a leglényegesebb, korhűek. Egy-egy könyv terjedelme 200 és 240 oldal között variál. A kötetek feltűnő olcsó áron vannak felvéve, a mennyiben egy-egy kötet 1 korona 90 fillérbe kerül, bolti ára 2 korona 50 fillér.

Ha a megjelent 30 kötetet egyszerre megrendeli, 37 koronával kevesebbet fizet, mivel a 30 kötetet 75 korona bolti ár helyett 38 koronáért szállítjuk.

1. Bé gum 500 milliója.	7. Dunai hajós-Camp Ole sorsjegye.	14-15. Hatteras kapitány, 2 kötet.	23-24. Sándor Mátyás, 2 kötet.
2. Bombarnac Claudius.	8. Észak a dél ellen.	16-17. Jég-sphinx, 2 kötet.	25. Servadac Hector,
3. Branciané asszony.	9. Falu a levegőben.	18. Keraban a keményfejű.	26. Strogoff Mihály.
4. Chancellor.	10-11. Grant kapitány gyermekei.	19-20. Két Kipp testvér, 2 kötet.	27. Tizenöt éves kapitány.
5. Clovis Dardentor.	12. Győzelmes Robur.	21. Orinokon keresztül.	28. Úszó város-Zártörök.
6. Dél csillaga.	13. Három orosz és 3 angol kalandjai.	22. Öt hét léghajón.	29. Utazás a föld központja felé.
	30. Utazás a holdba, utazás a hold körül.		

Megrendelések a Magy. Keresk. Közl. hirlap- és könyvkiadó vállalathoz küldendők, Budapest, VII., Dohány utca 16-18. Megrendelhetők továbbá úgy a budapesti, mint a vidéki összes könyv- és papirkereskedőknél.

Házlebontás miatt mélyen leszállított árak!

Telefon 330.

Alapított 1901-ben.

Telefon 330.

Norovitz Zsigmond papirkereskedése

Debreczen, Fiac-utcza 12. szám (Stenczinger-ház)

Minden iskolában érvényes

füzeteket

rajzeszközöket

vonalzókat

rajztáblákat

rajztömböket

A fényképezést kedvelők részére raktáron tart:

Fényképező gépeket
lábakat
rámákat

Fényérzékeny lemezeket
papírokat

előhívó, aranyfürdő, fixáló szereket és egyéb eszközöket.

Amateur-kartonok nagy választékban.

A Kereskedelmi Iskolákban szükségelt összes füzetek, rovatolt papírok legnagyobb választékban és a legolcsóbb árban.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb fogfájást is megszünteti, ára 70 fillér.

Tyuszem irtó, 2—3 nap alatt minden bőrkeményedést megszüntet, ára 70 fillér.

Fagybalzsam, a legerősebb fagyot és az ezzel járó viszketegséget azonnal megszünteti, ára 70 fillér.

A fentiek csakis a

**Balázs Ödön utóda
Harsányi Lajos**

„Reménységhez“ címzett gyógyszer-tárában Debreczen, Csapó-utca 18. szám.

Uj! Uj! Uj!

Ruhakölcsönző Intézet

LATINKA LAJOS

szabó, vegytisztító és javító Intézete
BATHYANYI-UTCA 12.

Ruhakölcsönző vállalata. Mindennemű jelmez és alkalmi ruhák nagy választékban. — Szini előadásokra, szüreti és álarcos alkalmakra. — Vidékre is csekély díjért kölcsön kaphatók. **Külön osztály.** Uraságoktól levett ruhákat a legmagasabb árakban veszek s rendbe hozva olcsón árusítom.

Öltönyök 1 órán belül szépen kivásalhatnak 1 kor. 20 fillérért.

Becses pártfogást kér

Latinka Lajos.

OLCSÓ ÁRAK!

Minden lótolajvesztés
csak az általánosan használt, leendő, minden tekintetben bevált védjeggyel ellátott eredeti-H-sarkot használja.
Állandóan éles! Csatlakozás kizárva! Sikos uton az egyedüli célszerű korlácsoknál és vashereskedőknél állandóan raktáron.
Figyelmeztetés: Csak az eredeti-H-sarkok készülnek speciális acélból; óvakodjunk utánszaktól, melyek csekélyebb értékű anyagból készülnek s emiatt gyorsan használhatatlanná válnak. Bevásárlásuknál ügyeljünk a fenti védjegyre, mely minden egyes eredeti-H-sarkon látható.

ÉRCZY KÁLMÁN
gépjavitó ipartelepe

Debreczen, Hatvan-utca 53.

Van szerencsém tudomásul adni, hogy Debreczen, Hatvan-utca 53. szám alatt szabadalmazott lópatkógyárral egybekötve egy nagyobb szabású **gépjavitó ipartelep** és **gazdasági gépraktárt** létesítettem, továbbá sikerült a Pálffy-féle nyers **olaj motorgyár** kizárólagos képviselőjét megnyernem.

Ipartelepem a legmodernebb gépekkel van felszerelve, úgy, hogy mindennemű gépek, cséplő garnitúrák szakszerű kijavítására malomberendezések átalakítására, kazán szerelések, javítások és befalazások szakszerű eszközölkészésre, tüzszekevények készítésére, mindenféle repedések és törések gyors **hegesztésére**, mezej vasutak felépítésére vállalkozom. S midőn szolgálataimat felajánlom, ígérem, hogy jó munkát és pontos kiszolgálást nyújtok mérsékelt díjazásért. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Érczy Kálmán.

**Ritka
alkalom!
Olcsó
ÉKSZER**

vásárlásra.

Üzlethelyiségem

áthelyezése alkalmával

régi helyiségemben

nehány napig

csoda olcsó árak mellett

alkalmi

**nagy vásárt
rendezek.**

A raktáron levő **szébbnél-szebb ékszerek, órák, arany- ezüstneműek az átköltözés napjáig**

minden elfogadható árban

lesznek elárusítva.

**ROSE
R
DEZSŐ**

órák, ékszerész

november 1-éig

DEBRECZEN, Piac-utca 55. sz.

a Hungaria mellett.

Utolsó nap

a költözködés előtt.

Apró hirdetések.

28 KRAJCARÉRT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debreczen, Tiszapalota.

LAPKIHORDÓ ASSZONYOK felvételnek a kiadóhivatalban. Piac-utca 12.

KEVÉS DIJAZÁS mellett könyvvezetést, levelezést vállal végzett könyvelő esteli órákban. Cim a kiadóban.

BOLTHELYISÉG a Csapó-utca 10. számú házban kiadó. Értekezhetni az udvarban.

SZÉNFÜTÉSRE is alkalmas kályhák megvételre kerestetnek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

CZIMBALOMÓRÁKAT ad jutányos ártért Láposy Hegedűs Sarolta okleveles cimbalomtanító. Péterfia u. 61. sz. a.

UJSÁGPAPIROS eladó lapunk kiadóhivatalában, Piac-utca 12. Egyháztér felől.

Fővárosi elsőrendű

férfikalap és divatáru

üzletbe egy idősebb segéd, ki üzletvezetői teendőkre alkalmas, és egy fiatalabb segéd felvételnek.

Ajánlatok működés és fizetési igény megjelöléssel e lap kiadóhivatalába „Főváros” jelige alatt küldendők.

OLLA
gummikülönlegesség
Kapható Debreczenben
Schön Sándornál
Piac-u 12.

Akinek

rheemája, ischiassa, köszvénye, idegbaja van, annak szívesen adok ingyen felvilágosítást erről, hogy hogyan szabadultam meg ezen bántalmaktól

BAYER KÁROLY
Illertissen (Bayer).